

توافق قره‌باغ اشاره‌ای به تغییر مسیرهای ترانزیت ایران ندارد

یک کارشناس و پژوهشگر مسائل قفقاز با بیان این‌که در توافق قره باغ هیچ اشاره‌ای به تغییر مسیرهای ترانزیتی با ایران نشده‌است، حضور نیروهای نظامی ایران در مرزهای شمال غربی را در راستای حفاظت از منافع ملی کشور و امری طبیعی در شرایط کنونی ارزیابی کرد.

به گزارش آران نیوز به نقل از ایرنا، پس از امضای توافق بین جمهوری آذربایجان و ارمنستان بر سر قره باغ، شایعاتی در خصوص تغییر مسیرهای ترانزیتی ایران با جمهوری آذربایجان و ارمنستان مطرح شده و نقشه‌هایی جعلی در فضای مجازی منتشر شده که اطلاعاتی غلط از تحولات منطقه به مخاطبان ارائه می‌دهد.

«سالار سیف الدینی» پژوهشگر مسائل قفقاز در گفت و گو با ایرنا در این زمینه، ضمن نادرست دانستن این ادعاها و شایعات، گفت که در توافق یاده شده هیچ اشاره‌ای به تغییر مسیرهای ترانزیتی با ایران نشده است.

سیف الدینی در پاسخ به این سوال که آیا توافق قره باغ اجرایی شده است، گفت: توافقی که بین جمهوری آذربایجان و ارمنستان امضا شده، برای اجرایی شدن باید به تصویب پارلمان‌های دو کشور برسد. در جمهوری آذربایجان این اتفاق خواهد افتاد و به نظر نمی‌رسد مشکلی در تصویب قطعنامه صلح از جانب پارلمان این کشور وجود داشته باشد، اما در ارمنستان اختلافات بر سر آن بسیار زیاد است، هر چند ممکن است ارمنستان عملاً مناطقی را نیز تخلیه کرده باشد. کما اینکه طبق آخرین اخبار مقامات ارمنستانی برای تخلیه برخی مناطق درخواست وقت کرده اند تا غیرنظامیان خارج شوند، اما مخالفت‌های داخلی در ارمنستان وجود دارد و هنوز مشخص نیست که پارلمان این کشور توافق را به تصویب برساند.

وی افزود: اینها ابهاماتی است که در خصوص این قطعنامه وجود دارد و هنوز سوالاتی وجود دارد که پاسخی برای آن ارائه نشده است، از جمله اینکه اصلاً چرا غیرنظامیان باید منطقه را تخلیه کنند؟ این کارشناس در پاسخ به این سوال که این توافق چه ارتباطی با منافع ایران دارد؟، گفت: تا آنجا که به ایران مربوط می‌شود، امکان دارد بار دیگر آتش اختلافات شعله ور شود و بار دیگر شاهد جنگ بین دو طرف باشیم. با مطرح شدن بحث‌های مرزی، منافع ما نیز خود بخود مطرح می‌شود. از جمله بحث کوریدور مرزی جمهوری آذربایجان به نخجوان که قرار بود محل انتقال خط لوله نفت دریای خزر به نخجوان باشد.

سیف الدینی تأکید کرد: ایران باید برای اتفاقات در قره باغ سناریوهای مناسب تهیه کند، احتمالات را در نظر بگیرد و برای هر احتمالی باید استراتژی مشخصی داشته باشد.

این کارشناس گفت: مسیرهای ترانزیتی برای طرفین درگیری مهم و حائز منافع بزرگی است. فراموش نکنیم جنگ ۴۴ روزه قره باغ فراتر از یک جنگ بین جمهوری آذربایجان، ارمنستان و دولت خودخوانده قره باغ بود. این جنگ یک جنبه منطقه‌ای نیز دارد که ترکیه و اسرائیل وارد می‌شوند و همچنین ابعاد جهانی دارد که قدرت‌های قاره‌ای وارد شده‌اند؛ روسیه و بریتانیا که اثر حضورشان در این مناقشه هویدا است. انگلیسی‌ها پس از جنگ جهانی اول مالک نفت دریای خزر شده بودند، آنها پس از تسلط بر شرق قفقاز به باکو آمدند، قیمومیت منطقه را به دست گرفته و روی چاه‌های نفت باکو نشستند.

وی تأکید کرد در هر صورت ایران باید هشیار باشد و از طریق دیپلماسی و با اهرم نظامی از مرزهای خود محافظت کند.

این کارشناس در پاسخ به این سوال که تغییر مسیرهای ترانزیتی منافع چه کسانی را تأمین می‌کند؟، گفت: در این قضیه روسها منفعی ندارند اما قطعاً ترکیه و انگلیس منافع دارند. چون همان موقعی که در دوره قاجار ایران می‌خواست بر آزارات کوچک اعمال حاکمیت کند، انگلیس اجازه نداد. یعنی معادلات پیچیده جهانی در اینجا حکمفرماست.

سیف الدینی در ادامه گفت: در حال حاضر قفقاز پتانسیل لازم را برای شکل‌گیری کانون‌های تهدید دارد؛ یکی از آنها تکفیری‌ها هستند، ما دقیقاً نمی‌دانیم اینها کجا هستند و به چه شکل در منطقه حضور دارند اما می‌دانیم که حضورشان جدی است. یکی دیگر از این تهدیدها حضور احتمالی اسرائیل است. در چنین شرایطی، ایران باید نسبت به آنچه در این منطقه حساس می‌گذرد، نظارت دقیق داشته باشد و هوشیارانه گام بردارد.

«سید عباس عراقچی» معاون سیاسی وزارت امور خارجه شایعات در خصوص توافق آتش بس قره

باغ را "بی اساس" خوانده و گفته است: «هیچ تغییری در مسیرهای ترانزیتی ایران به سمت ارمنستان یا آذربایجان ایجاد نخواهد شد. متأسفانه اطلاعات غلط و گمراه کننده همراه با نقشه های جعلی در فضای مجازی در حال انتشار است و ادعاهایی همچون قطع مرز ایران با ارمنستان، ایجاد کریدور در داخل خاک ارمنستان یا حتی داخل خاک ایران، تغییر ژئوپلتیک منطقه و... مطرح شده است که از اساس واقعیت ندارد و با اغراض خاص سیاسی و تبلیغاتی صورت می گیرد.»

فرستاده ویژه رییس جمهور برای ارائه طرح صلح ایران تاکید کرد: «آنچه در توافق آتش بس قره باغ آمده ایجاد یک کریدور جاده ای، یا بهتر است گفته شود یک مسیر ترانزیتی، داخل خاک ارمنستان از نخجوان به سمت خاک اصلی آذربایجان است که امنیت آن توسط روسیه تضمین خواهد شد و مسیر دقیق آن نیز هنوز مشخص نیست. این ایده جدیدی نیست و طرح آن سابقه طولانی دارد، و اگر هم عملی شود، که با هزار اما و اگر همراه است، هیچ تغییری در مسیرهای ترانزیتی ایران به سمت ارمنستان یا آذربایجان ایجاد نخواهد کرد.»